

Dokument nr. 8:75

(2005-2006)

Privat forslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl, Olemic Thommesen, Gunnar Gundersen og Elisabeth Aspaker

Forslag fra stortingsrepresentantene André Oktay Dahl, Olemic Thommesen, Gunnar Gundersen og Elisabeth Aspaker om nasjonal antidopinglovgiving

Til Stortinget

BAKGRUNN

Forslagsstillerne viser til at Kultur- og kirkedepartementet, Norges Idrettsforbund og Olympiske Komité (NIF), i 2003 opprettet stiftelsen Antidoping Norge. Formålet med opprettelsen var å sikre at kontroll- og påtalevirksomheten i dopingsaker innenfor idretten skulle foregå uavhengig av både idretten og staten. Antidoping Norge finansieres via en andel av tippemidlene. Dette tilskuddet utgjorde 18,5 mill. kroner for 2006. Det er Antidoping Norges arbeid overfor den organiserte idretten som utgjør grunnlaget for tilskuddet fra Kultur- og kirkedepartementet.

Forslagsstillerne viser til at de siste årene har vært en økende erkjennelse av at en effektiv bekjempelse av doping som samfunnsproblem, også forutsetter et økt fokus på dopingmisbruk i treningsmiljøer utenfor den organiserte idretten. Antidoping Norge gjør i så henseende et svært viktig arbeid.

Mens bruk av doping innenfor den organiserte idretten har fått stor oppmerksomhet, har bruken av blant annet anabole steroider i uorganiserte idrettsmiljøer økt. Dette kan utvikle seg til et alvorlig problem, og fordrer økt fokus fra myndighetenes side. Det er imidlertid igangsatt få konkrete tiltak når det gjelder bruken av dopingmidler utenfor den organiserte idretten. Signaler fra ansatte i helsevesenet, tollvesenet, politiet, bekymrede foreldre og tidligere brukere, forteller oss at det er viktig at vi snarest får

iverksatt ytterligere tiltak for å stanse den negative utviklingen.

En undersøkelse fra HELTEF (Stiftelse for helse-tjenesteforskning) fra 2003 viste at over 4 pst. av alle 16-åringer i Akershus har benyttet doping, og at andelen som bruker doping er størst utenfor den organiserte idretten. Flere undersøkelser viser at bruken i hovedsak gjelder anabole steroider. Barns og unges bruk av dopingmidler synes å være knyttet til ønsket om en mer attraktiv kropp, noe som kan skyldes den økte kroppsfokuseringen i samfunnet generelt. Dette gjør at forebygging av misbruk av doping utenfor den organiserte idretten bør være en hovedprioritet for myndighetene. Forslagsstillerne viser til at også den nåværende Regjeringen i Soria Moria-erklæringen uttaler at den ønsker "å intensivere antidopingarbeidet, også utenfor den organiserte idretten". Denne programerklæringen forplikter.

Datatilsynet fattet nylig et vedtak om stans av de frivillige dopingkontrollene på norske treningssentra, da tilsynet mente at dette er i strid med personvernlovgivningen. Dette satte stopp for Antidoping Norges samarbeid med over 50 sentra over hele landet, og hindrer en utvidelse av prosjektet. Forslagsstillerne er av den oppfatning at politiske myndigheter må legge til rette for at denne ordningen videreføres. Meningsmålinger viser at dette støttes av over 70 pst. av Norges befolkning. Antidoping Norges prosjekt og liknende opplegg er viktig i et helhetlig arbeid mot bruk av doping og narkotikabruk. Det kan derfor stilles spørsmål ved om det er behov for en egen nasjonal antidopinglov for å regulere dette viktige arbeidet.

Forslagsstillerne viser til at man i Danmark allerede har lovregulert antidopingarbeidet gjennom den såkalte "Lov om fremme av dopingfri idrett" av 22. desember 2004. Forslagsstillerne viser også til at den østerrikske regjeringen nylig fremla en tilsvaren-

de hastelov i Østerrike. Dette ble gjort på bakgrunn av erfaringene man gjorde seg i forbindelse med dopingavsløringene under OL i Torino tidligere i år.

Den danske loven gir Antidoping Danmark hjemmel i lov for å kunne drive virksomhet som dopingkontroll, opplysningsvirksomhet, forsknings- og utviklingsvirksomhet vedrørende doping, deltakelse i internasjonalt samarbeid om bekjempelse av doping, og rådgivning og bistand til offentlige myndigheter i saker innenfor Antidoping Danmarks virkeområde. Dette virkeområdet korresponderer med Antidoping Norges vedtekter, med unntak for bistand til offentlige myndigheter. Bakgrunnen for at man lovregulerte Antidoping Danmarks arbeid var at man blant annet så at en privatrettslig stiftelse som baserer seg på avtaler der idrettsforbund og andre aktører, står svakt, sammenliknet med statlig lovgivning. Disse hensynene gjør seg gjeldende i samme grad i Norge, og ble aktualisert gjennom Datatilsynets vedtak. Det kan også nevnes andre eksempler på at manglende lovregulering av det forebyggende arbeidet kan gi paradoksale utslag. Hvis en student kommer seg inn på Idrettshøgskolen ved hjelp av doping, foreligger det ikke muligheter til å teste studenten ved mistanke om bruk av doping. Denne type juks medfører dermed ingen konsekvens ved at studenten umiddelbart mister plassen han/hun har fått på bekostning av andre. I vekterbransjen kan man foreta en sjekk av den enkelte søkers vandel ved ansettelse. Hvis en vekter eksempelvis bruker doping for å "bli større" etter at avtale om arbeid er inngått, så har ikke Antidoping Norge mulighet til å teste ham/henne for bruk av doping. Dermed kan denne bruken heller ikke sanksjoneres på adekvat måte. I den danske lovens § 9 har man regulert denne type situasjoner på følgende måte:

"Med det formål at hindre anvendelse av doping i idræt uden for de af § 8 omfattede idrætsorganisationer skal Anti Doping Danmark søge at indgå samarbejdsaftaler om bekæmpelse af doping med følgende parter:

ejere av relevante virksomheder og andre, som tilbyder idrætsaktiviteter eller hermed beslægtede aktiviteter, herunder offentlige institutioner, og sammenslutninger af idrætsudøvere uden tilknytning til de af § 8 omfattede idrætsorganisationer."

Forslagsstillerne er kjent med at Antidoping Norge, i brev 6. februar 2006 til Helse- og omsorgsdepartementet og Kultur- og kirke departementet, har fremmet forslag om at det innføres en lovhjemmel for antidopingarbeidet i Norge, hvor muligheten til å teste enkeltpersoner i idretts/treningsmiljøer klargjøres, med mulighet til å hjemle effektive avtalerettslige sanksjoner. Dette er et svært viktig ledd i antidopingarbeidet overfor treningsmiljøer utenfor den organiserte idretten. Forslagsstillerne er kjent med at Kultur- og kirke departementet vurderer problemstillingene som knytter seg til et slikt forslag.

Det synes imidlertid å være en viss forskjell mellom de offensive uttalelsene som fremkommer i media og det departementale arbeidet som skjer. Forslagsstillerne viser til at Regjeringen gir til dels defensive svar, blant annet i svar på spørsmål nr. 554 fra stortingsrepresentant André Oktay Dahl, hvor det uttales at forslaget om å kodifisere Antidoping Norges vedtekter i lovs form, "vil bli sett i sammenheng med Justisdepartementets gjennomgåelse av straffeloven § 162 b som ledd i arbeidet med en ny straffelov. Dette gjelder særlig spørsmålet om å kriminalisere erverv, besittelse og bruk av dopingmidler som for eksempel anabole steroider og testosteron." Idrettsministeren uttaler på sin side følgende i Dagbladet 31. mars 2006:

"Justisministeren skal nå se på om straffeloven bør utvides, slik at det blir straffbart med bruk, besittelse, kjøp og salg av doping. Alternativt vurderer vi å opprette en egen antidopinglov, slik at Antidoping Norge fortsatt kan foreta dopingkontroller ved treningsentrene".

Forslagsstillerne er av den oppfatning at denne koblingen mellom spørsmålet om en eventuell kriminalisering av doping og spørsmålet om å lovregulere det forebyggende anti-doping-arbeidet i Norge, er en unødvendig kobling og i realiteten bare bidrar til å trenere det viktige forebyggende arbeidet som allerede er i gang og som bør styrkes. Forslagsstillerne er av den oppfatning at forslag til lovregulering av Antidoping Norges arbeid kan fremlegges for Stortinget uten unødige tidsspille, og uavhengig av gjennomgangen av straffelovens alminnelige del.

Forslagsstillerne viser til at statsråden i Dagbladet 4. mars 2006 varslet at det vil være uproblematisk å forelegge antidopinglov våren 2007, hvis arbeidet gjøres samtidig med revisjonen av straffeloven. Forslagsstillerne tar dette til etterretning. Da forslagsstillerne derimot ikke ser behovet for å behandle disse to vesensforskjellige spørsmålene parallelt, anmodes det om at det fremmes forslag for Stortinget innen utløpet av 2006, uavhengig av behandlingen av den spesielle delen av straffeloven.

Å støtte opp om det viktige forebyggende arbeidet er heller ikke et "alternativ" til de strafferettslige vurderingene som Justisdepartementet gjennomfører. Forslagsstillerne viser i denne sammenheng til at man i Danmark bygde på Antidoping Danmarks vedtekter, og gjennomførte lovbehandlingen raskt. Det samme har man også for Østerrikes del. Forslagsstillerne viser videre til svar på spørsmål nr. 648 til stortingsrepresentant Elisabeth Aspaker, hvor representanten stilte spørsmål om status for søknadsbehandlingen i forhold til ADNs søknad om utvidelse av sitt engasjement i forhold til bekjempelse av dopbruk blant ungdom.

Helse- og omsorgsministeren forsvarer i sitt svarbrev en svært sendrektig saksbehandling med at dette skyldes "at søknaden har aktualisert noen prinsipielle sider vedrørende doping som samfunnsproblem" og at

"(...)man ikke har kunnskap om hvor stort problemet er i dag. For å iverksette forebyggingstiltak rettet mot bruk av dopingmidler er det viktig for meg som helse- og omsorgsminister at disse er faglig godt underbygget. Erfaringen Antidoping Norge og Dopingtelefonen på Aker universitetssykehus og andre faginstanser besitter er selvsagt viktige for å videreutvikle fagfeltet (...)"

Forslagsstillerne legger til grunn at en lovregulering av Antidoping Norges virksomhet nettopp er et virkemiddel til å videreutvikle fagfeltet ved at det ikke råder rettslig tvil om hva som er Antidoping Norges oppgaver, og hva som ikke er det. Dette vil også gjøre antidopingarbeidet mer effektivt ved at man bygger videre på et kompetansemiljø som alle-

rede er bygget opp, og som oppfattes som en seriøs aktør på vegne av det offentlige. Forslagsstillerne har videre merket seg at søknaden ble avslått, og at Antidoping Norges prosjekt således ikke blir gjennomført.

FORSLAG

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber Regjeringen sørge for at frivillige dopingkontroller kan videreføres.
2. Stortinget ber Regjeringen innen utløpet av 2006 fremme forslag til antidopinglov etter mønster av den danske "Lov om fremme av dopingfri idrett" av 22. desember 2004, uavhengig av revisjonen av den spesielle delen av straffeloven.

6. april 2006

